

Výživová politika vyspělých zemí

Možnosti ovlivňování zdravotního stavu obyvatelstva prostřednictvím spotřeby potravin ve státech s vyspělou tržní ekonomikou spočívají ve **vydávání oficiálních doporučení pro spotřebu potravin**, podpořených vědeckými i politickými autoritami s využitím multimediální reklamy a nepřímými podporami (výzkum, vzdělávání, podpora nadací, podpora občanských iniciativ, "odměny" za odpovědnost k vlastnímu zdraví).

USA

Klasickým příkladem této praxe jsou USA. V USA existuje dlouhodobá tradice vydávání výživových doporučení (Dietary Guidelines for Americans). Tato doporučení jsou vydávána Ministerstvem zemědělství (USDA) a Ministerstvem zdravotnictví (Dept. of Health and Human Services). Doporučení představují konsensus vědeckých pracovníků (institucí) a jejich význam je zvýšen autoritou státních institucí; bývají revidována ve 2 až 3-letých obdobích v souladu s pokrokem vědy o výživě a mění se strukturou spotřeby potravin.

Kanada

Pod vlivem USA jsou podobná doporučení formulována a vydávána také v Kanadě, a to Ministerstvem zdravotnictví. Pro účely těchto doporučení jsou sestavovány dvě komise. Jedna má za úkol formulovat požadavky na výživu a je složená z vědců reprezentujících výzkum v oblasti potravin a výživy. Druhá Komise pro komunikaci podrobuje vědecká výživová doporučení marketingové analýze a na jejím základě navrhuje verzi novou, v níž se přihlíží ke srozumitelnosti, přijatelnosti a motivační stránce textu.

Velká Británie

Ve Velké Británii do roku 2005 existoval program **Zdraví národa** (The Health of the Nation). Specifické nutriční cíle byla vyhlášena takto:

- snížit průměrné % z nasycených MK o 35 % na cca 11 % energetické dávky;
- snížit % energie čerpané se sumy lipidů o 12 % na max. 35 %;
- snížit podíl v populaci (16 – 64 let) obézních mužů o 25 % a obézních žen o 33 %;
- u dospělé populace snížit systolický tlak o 5 mm Hg sl. (snížení příjmu Na a alkoholu, snížení obezity).

Nástroje politiky byly stanoveny takto:

- využití školní výchovy, cílová skupina děti;
- využití masmedií a sociálního marketingu (zjištění mezer ve znalostech a programy na jejich odstranění);
- centrální koordinace informací a vypracovat informační výživářskou brožurku;
- nutriční školení pracovníků ve společném stravování a zpracovat nutriční směrnice pro školní stravování, restaurace a bistra, propagovat dobré příklady ve společném stravování;
- iniciovat výrobu nízkenergetických potravin v potr. průmyslu (např. snížení obsahu lipidů v mase a masných výrobcích);
- školit zdravotníky.

Norsko

VPP v Norsku byla zaměřena na snížení spotřeby celkových lipidů, zejména živočišného původu, cukru, zvýšení spotřeby obilovin, ovoce a zeleniny a dokonce i ryb. Provázanost s domácí zemědělskou produkcí:

- podíl úhrady energie z tuzemských potravin zvýšit z 39 na 52 %;
- podpora rozvoje zemědělství, zejména ve vybraných regionech, ale i ve vztahu k životnímu prostředí;
- přispívat k celosvětovému dostatku potravin a podpoře rozvojových zemí.

Skandinávské země

Skandinávské země začínají ovlivňovat použití cukru v nealkoholických nápojích, např. pokusy omezit jejich prodej ve školních nápojových automatech, dokonce uvažují o jejich zákazu. Problém je ekonomický zájem škol – dostávají odměnu na jejich instalaci.

Přístup k tvorbě a realizaci VPP je v různých zemích poněkud odlišný, ale existuje a v zásadě se soustřeďuje na **formulaci cílů, nalezení realizovatelných nástrojů** (především výchova a propagace, ale také aktivní účast vládních špiček, v USA např. i presidentů) a na **investice do marketingových metod propagace výživy a spotřeby potravin**. Na těchto investicích se většinou podílejí hlavní potravinářské firmy daného regionu včetně nadnárodních společností (v ČR např. jsou již patrné aktivity společností Nestlé, Danone, Unilever a pod.). V oblasti kvality potravin a dostatečné ochrany ekonomických zájmů spotřebitele se může stát výrazným pomocníkem **legislativa (potravinový zákon, regulace kvality, informace o kvalitě zboží, kontrola)** a zejména publikování testů jako informace spotřebitele.

Odkazy

Související články

- Výživová politika
- Výživová politika rozvojových zemí
- Základní přístupy k výživové politice
- Nástroje výživové politiky
- Výživová politika v České republice
- Příklady nesprávné výživové a potravinové politiky
- Výchova ke správné výživě jako součást VPP

Zdroj

- PERLÍN, Ctibor. *Výživová politika* [online]. [cit. 2012-03-09]. <<https://el.lf1.cuni.cz/p88308799/>>.